

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tasavallan presidentin palkkiosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tasavallan presidentin palkkiosta. Samalla nykyinen laki kumottaisiin.

Tasavallan presidentin palkkio korotettaisiin nykyisestä 126 000 eurosta 160 000 euroon. Samassa yhteydessä luovuttaisiin erillisestä edustusmäärärahasta.

Viimeksi palkkio ja edustusmääräraha on tarkistettu 1 päivästä maaliskuuta 2006 lukien. Koska sekä ansiotaso- että kuluttajahintaindeksin taso on olennaisesti kohonnut, on tarpeen tarkistaa palkkiota tasavallan presidentin vuonna 2012 alkavaa toimikautta varten.

Tasavallan presidentin rooliin ja instituutioon liittyvä edustaminen maksettaisiin jatkossa kanslian toimintamenoista. Muiden tasavallan presidentin aloitteesta järjestettävien tilaisuuksien menot ja muut mahdolliset presidentintoimen hoitamiseen liittyvät menot maksettaisiin tasavallan presidentin käyttövaroihin tarkoitettutusta määrärahadista.

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (1032/1999) mukaan vuotuinen palkkio, jonka tasavallan presidentti saa toimestaan, on 126 000 euroa. Sen ohessa hänelle suoritetaan 171 000 euroa vuodessa edustustarkoituksia varten.

Tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan presidentillä on lisäksi asunto valtion talossa, jonka kunnossapito, lämmitys ja valaistus sekä sisustus kustannetaan ja tarpeellinen henkilökunta palkataan valtion varoilla.

Tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain 1 §:n 2 momentin ja tuloverolain (1535/1992) 87 §:n mukaan presidentin toimen hoitamisesta saatu palkkio, eläke, perhe-eläke ja valtiolta näiden lisäksi saatu asunto- tai muu etu eivät ole veronalaista tuloa.

Tasavallan presidentin palkkiosta annettu laki on ensimmäisen, 25 päivänä heinäkuuta 1919 annetun lain jälkeen uusittu kaksitoista

kertaa, jolloin samalla on tarkistettu palkkion ja edustusmäärärahan suuruus palkka- ja kustannustason muuttumisen vuoksi. Viimeksi palkkiota tarkistettiin 1 päivänä maaliskuuta 2006 lukien sovellettavalla lailla. Nykyinen perustuslaki ei sisällä aiemman hallitusmuodon 26 §:n tapaista säännöstä, jossa kiellettiin palkkion lisääminen tai vähentäminen presidentin toimiaikana. Näin ollen palkkion muuttamisen on katsottu olevan mahdollista presidentin toimikautenakin.

Esityksen mukaan tasavallan presidentin palkkiota vuonna 2012 alkavana toimikautena tarkistettaisiin suhteessa valtion ansiotasoindeksin muutoksiin. Korotuksen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon, että nousua tapahtunee palkka- ja kustannustasossa tasavallan presidentin tulevanakin toimikautena.

Arviot palkkiosta perustuvat vuosien 2006–2012 valtion ansiotasoindeksin kehitykseen ja arviokehitykseen. Arvio perustuu valtiovarainministeriön ennusteisiin. Valtiosektorin

ansiotasoindeksin arvioidaan nousevan kokonaisuudessaan 27,4 prosenttia vuodesta 2006 vuoteen 2012. Edellä selostetun perusteella palkkiota ehdotetaan nostettavaksi 160 000 euroon vuodessa.

Tasavallan presidentin edustusmäärärahalla katetaan nykyisin tasavallan presidentin tehtävistä aiheutuvat edustusmenot. Tasavallan presidentin edustamista ei kuitenkaan nykyisin voida yksiselitteisesti erottaa tasavallan presidentin kanslian toiminnasta. Tässä tarkoitettua koko instituution edustamista ovat muun muassa itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, diplomaattipäivälliset, kadettien ylentämistilaisuudet ja hallitusten vaihtotilaisuudet. Tarkoituksena olisi, että tällaisten tilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvat menot katettaisiin jatkossa tasavallan presidentin kanslian toimintamenoista, eikä niitä katsottaisi muusta kanslian toiminnasta erilliseksi toiminnaksi. Tasavallan presidentin kanslian tehtävänä on avustaa tasavallan presidenttiä presidentintoimeen kuuluvissa tehtävissä. Suuri osa kanslian tehtävistä liittyy erilaisten tasavallan presidentin tilaisuuksien järjestämiseen. Tasavallan presidentillä on nykyisin myös erillinen määräraha käyttövaroihin. Käyttövaroista maksettaisiin jatkossa hänen itsensä päättämä, toimintamenoihin lukeutumattomaksi katsottava toiminta ja tilaisuudet, kuten yksityisluonteisemmat kutsutilaisuudet ja vastaanotot sekä muut presidentintoimen hoitamisesta aiheutuvat menot. Vakinaisen henkilöstön palkkauksesta aiheutuvat menot maksetaan tässäkin yhteydessä toimintamenoista.

Lain 1 §:n 2 momentissa mainitusta asuntoedun sekä palkkion, edustusmäärärahan ja asuntoedun verovapautta koskevien säännöksiä ehdotetaan muutoin pysyvän ennallaan, mutta edustusmäärärahaa koskeva maininta voidaan poistaa tarpeettomana.

Nykyinen laki sisältää voimaantulo- ja kumoamissäännöksen lisäksi vain yhden sisältösäännöksen ja edellä esitetyn perusteella sen molempia momenteja muutettaisiin. Näin ollen on lakiteknisesti perusteltua säätää asiasta uusi laki ja kumota voimassa oleva laki.

2 Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukainen tasavallan presidentin palkkion korotus aiheuttaa noin 28 000 euron lisäkustannukset kymmenen kuukauden osalta vuonna 2012. Muutoin vuotuinen lisäys on palkkion osalta 34 000 euroa vuodessa. Edustamisen vaikutus määrärahoihin käsiteltäisiin normaalisti talousarviomenettelyn yhteydessä. Tasavallan presidentin edustusmääräraha yhdistettäisiin tasavallan presidentin kanslian toimintamomenttiin.

3 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012.

5 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on laadittu valtioneuvoston kansliassa virkamiestyönä yhteistyössä tasavallan presidentin kanslian ja valtiovarainministeriön kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

tasavallan presidentin palkkiosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuotuinen palkkio, jonka tasavallan presidentti saa toimestaan, on 160 000 euroa.

Presidentillä on lisäksi asunto valtion talossa, jonka kunnossapito, lämmitys ja valaistus sekä sisustus kustannetaan ja tarpeellinen henkilökunta palkataan valtion varoilla.

2 §

Presidentin palkkio ja asuntoetu ja muut edut ovat verovapaat.

3 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan tasavallan presidentin palkkiosta annettu laki (1032/1999).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*